

Buletinul informativ

PENTRU IMM-URI | SUSȚINUT DE BERD

Spargerea barierelor birocratice. Înregistrarea și gestionarea afacerii

În ianuarie 2022 a intrat în vigoare una dintre cele mai importante legi din ultimul an. Este denumită convențional legea „pentru digitalizarea economiei”. Aceasta a influențat semnificativ modul în care antreprenorii își gestionează afacerile.

Înregistrarea persoanei juridice și deciziile registratorilor Agenției Servicii Publice

Dacă până acum înregistrarea presupunea un proces dificil cu cel puțin două vizite la ghișeul Agenției Servicii Publice („ASP”), acum companiile de orice tip pot fi înregistrate în Registrul de stat prin expedierea documentelor în format electronic, semnate cu **semnătură electronică** avansată calificată. Alternativ, documentele pot fi expediate pe suport de hârtie prin scrisoare recomandată în adresa ASP. În cazul în care înregistrarea are loc prin intermediul unui reprezentant, împuternicirea se poate face prin procură autenticată sau prin platforma digitală **MPower** – care este un Registrul al împuternicirilor de reprezentare în baza semnăturii electronice.

O dată cu intrarea în vigoare a legii „pentru digitalizare economiei”, toate deciziile adoptate de către organul înregistrării de stat prin care se certifică faptul constituirii, reorganizării, lichidării, suspendării sau reluării activității societății, sucursalelor acestora, precum și faptul modificării actelor lor de constituire se pot elibera în **format electronic**.

Aceste modificări au ușurat considerabil procesele de înregistrare și gestionare a unei companii, fiind posibilă depunerea documentelor de la distanță. Prin urmare, antreprenorii pot porni și administra o afacere mai rapid și eficient, inclusiv de peste hotarele țării.

Excluderea taxelor pentru unele servicii destinate persoanelor juridice

Amendamentul legislației a **scutit** antreprenorii de taxe pentru unele servicii prestate de către ASP. Printre ele se numără următoarele servicii: (i) de autentificare și certificare; (ii) de redactare a actului de constituire, inițial sau în formă actualizată, a persoanei juridice și/sau a actului adițional privind modificarea actului de constituire ori, după caz, a hotărârii adunării generale a fondatorilor (asociaților) sau a deciziei asociatului unic; (iii) de perfectare a actelor de constituire pentru înregistrarea de stat.

Excluderea autentificării notariale a actului de constituire a societății drept condiție pentru înregistrarea acestuia

A fost supus modificării și Codul civil, fiind eliminată necesitatea autentificării notariale a actului de constituire a societății în nume colectiv, a societății în comandită, a celei cu răspundere limitată („SRL”) și a societății pe acțiuni („SA”), fapt care a condus la reducerea

Reforme legislative ale Republicii Moldova din ultimele luni și-au pus scopul de a alinia legislația națională la standardele Uniunii Europene, promovând soluțiile digitale pentru afacerile locale și stimulând oportunitățile pentru întreprinzătorii aflați la diverse etape de dezvoltare.

Acest buletin informativ, lansat în octombrie 2022 are drept scop identificarea o dată la 3 luni, a celor mai importante modificări legislative care afectează sectorului întreprinderilor mici și mijlocii. Buletinul apreciază impactul acestor amendamente asupra afacerilor din Moldova.

Următoarea ediție a buletinului va fi publicată la începutul anului viitor.

costurilor achitate către ASP pentru înregistrarea și modificarea statutului companiei.

Înstrăinarea părților sociale în SRL-uri fără autentificare notarială

Împreună cu intrarea în vigoare a legii „pentru digitalizarea economiei”, a fost aliniat modul în care se înstrăinează părțile sociale în SRL-uri cu cel al transferului sau vânzării de acțiuni în SA-uri. Acum, contractele de vânzare a părților sociale nu sunt supuse autentificării notariale, care anterior era obligatorie. O astfel de modificare a redus semnificativ costurile de cumpărare a unei afaceri.

European Bank
for Reconstruction and Development

Facilitarea finanțării afacerii

Emisiunea de obligațiuni de către SRL-uri

În urma succesului autorităților locale din orașele Sângera și Ceadăr-Lunga care în 2021 au închis anticipat ofertele publice de obligațiuni în sumă de 7,5 milioane de lei cu dobânzi ce variau între 6,5% și 6,7%, legislatorul a simplificat procedura emiterii de obligațiuni de către SRL-uri. În iulie 2022 a intrat în vigoare legea care detaliază procedura prin care SRL-urile vor putea emite obligațiuni pentru a-și finanța activitatea. Această modificare introduce cadrul juridic pentru antreprenorii care explorează emisiunea de obligațiuni drept alternativă a împrumuturilor bancare, pentru a-și consolida sau extinde afacerea.

Principalul avantaj al emiterii de obligațiuni în comparație cu împrumuturile tradiționale este flexibilitatea mai mare a acestora. Antreprenorii au posibilitatea de finanțare fără necesitatea garantării datoriei cu careva active deținute de companie.

Obligațiunile implică, de asemenea, dobânzi mai mici decât în cazul împrumuturilor tradiționale. Programul de rambursare mai puțin solicitant, precum și declarații și garanții mai puțin complexe fac din emiteria de obligațiuni un instrument de finanțare mai convenabil în raport cu împrumuturile bancare.

Garanția de portofoliu de credite

Pentru facilitarea finanțării IMM-urilor din Moldova, în aprilie 2022 a fost eliminată limitarea de garantare a 80% (până la 500 mii lei) din valoarea creditelor contractate de întreprinderile debutante.

La fel, a fost aprobat încă un instrument de finanțare - garanția de portofoliu de credite. Modificarea de lege a permis IMM-urilor să aplice la acest gen de finanțare emis de către **Fondul de Garantare a Creditelor**, gestionat de **Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenorialului** care, începând cu iulie 2022, este succesoarea Organizației pentru Dezvoltarea Întreprinderilor Mici și Mijlocii. Acest mecanism de garantare reprezintă un angajament prin care Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenorialului sau o altă instituție ce gestionează fonduri similare, preia riscul de credit asociat unui portofoliu de credite eligibile acordate în condițiile unui contract de colaborare semnat de către Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenorialului cu o bancă comercială sau o organizație de creditare nebancaară. Având în vedere introducerea recentă a acestui instrument de garanție, utilizarea de către IMM-uri nu a fost încă documentată, dar se așteaptă ca acesta să fie util și eficient.

Echilibrarea în relațiile de muncă

Servicii de îngrijire a copiilor la locul de muncă

În aprilie 2022 legislativul a suplinit Codul muncii cu prevederi care permit angajatorilor să ofere angajaților servicii de îngrijire a copiilor cu vârsta de până la 3 ani la nivel de unitate. Aceste prevederi legale poartă un caracter opțional și reprezintă o oportunitate pentru angajatori de a promova un echilibru între viața personală și cea profesională a salariaților săi, fapt care va rezulta într-o productivitate sporită și satisfacție a persoanelor angajate în unitate.

Asigurarea egalității remunerării angajaților

În mai 2022 a intrat în vigoare legea de modificare a Codului muncii, care are drept scop asigurarea egalității remunerării angajaților pentru munca egală sau pentru munca de valoare egală. O atenție sporită a fost acordată necesității de remunerare egală a salariaților de sex masculin și a celor de sex feminin care prestează o muncă de valoare egală. Angajații acum pot obține, la solicitare, informații cu privire la nivelurile de remunerare, defalcate în funcție de sex pentru categoriile de salariați care prestează muncă egală sau muncă de valoare egală, motivând astfel angajatorul să excludă discriminarea de sex din cadrul întreprinderii.

Înlăturarea obstacolelor la prelucrarea datelor

Modificarea procesului de consimțire la prelucrarea datelor

Consimțământul subiecților pentru prelucrarea datelor putea anterior fi acordat doar în formă scrisă sau electronic, adică doar cu semnătură olografă sau electronică avansată calificată. Acum un astfel de consimțământ poate fi manifestat printr-o **declarație sau printr-o acțiune fără echivoc**, ceea ce include, spre exemplu, bifarea unei căsuțe într-un formular electronic pe website-ul companiei. Prin urmare, afacerile prezente în mediul online beneficiază semnificativ de reducerea barierelor pentru consimțirea utilizatorilor lor la prelucrarea datelor, care acum poate avea loc printr-un singur clic.

Introducerea evaluării de impact

A fost eliminată obligația afacerilor (iar mai precis, în termeni juridici, a operatorilor) de a notifica Centrul Național de Protecție a Datelor cu Caracter Personal („CNPDCP”) cu privire la sistemele de evidență a datelor cu caracter personal. Acum operatorii, adică persoanele sau companiile care stabilesc scopurile și mijloacele de prelucrare a datelor cu caracter personal (spre exemplu, companiile care obțin datele cu caracter personal ale clienților sau ale utilizatorilor lor, o universitate sau școală care deține informații despre studenții săi, etc.) trebuie să evalueze impactul asupra protecției datelor cu caracter personal, în cazul în care prelucrarea datelor poate genera un risc sporit pentru drepturile și libertățile persoanelor. Mai multe detalii cu privire la necesitatea și modul efectuării evaluării de impact sunt incluse în Ordinul CNPDCP privind

aprobarea Listei tipurilor de operațiuni de prelucrare a datelor cu caracter personal care fac obiectul cerinței de efectuare a evaluării impactului asupra protecției datelor cu caracter personal, disponibil la acest [link](#).

O evaluare de impact este necesară în cazul în care operatorii evaluează sistematic și extensiv datele personale, inclusiv crearea de profiluri și previziune.

SPRE EXEMPLU:

Aceasta ar fi aplicabilă în cazul companiei din domeniul biotehnologiei care realizează teste genetice direct consumatorilor pentru evaluarea și anticiparea riscurilor de boli/sănătate; sau o companie care creează profiluri comportamentale sau de marketing bazate pe aplicație sau navigare pe site-ul său web.

Desemnarea persoanei responsabile cu protecția datelor

Potrivit legii „pentru digitalizarea economiei”, care a intrat în vigoare în ianuarie 2022, persoana juridică a cărei activitate principală constă în prelucrarea pe scară largă a unor categorii speciale de date sau în operațiuni de prelucrare care, prin natura, domeniul de aplicare și/sau scopurile lor, necesită o monitorizare periodică și sistematică a subiecților de date pe scară largă, aceasta va desemna o **persoană responsabilă cu protecția datelor**. Funcția principală a persoanei responsabile cu protecția datelor este informarea și consilierea operatorului și a angajaților săi cu privire la respectarea cadrului legislativ din domeniul protecției datelor.

Prelucrarea de date pe scară largă presupune prelucrarea: (a) categoriilor speciale de date a cel puțin 5000 de persoane; (b) datelor care prezintă riscuri sporite pentru cel puțin 10000 de persoane (servicii de plată, precum serviciile bancare online și datele privind cardurile de credit, serviciile electronice de încredere, cum ar fi semnăturile electronice, datele de comunicare protejate prin secretul comunicării, datele de geolocalizare în timp real, crearea de profiluri cu consecințe juridice sau cu impact semnificativ, date care nu sunt publice despre situația financiară); (c) altor date a cel puțin 50000 de persoane.

SPRE EXEMPLU:

Supravegherea video în centre comerciale, stadioane, piețe, parcuri sau alte asemenea spații.

Transmiterea datelor cu caracter personal

Datele cu caracter personal se pot transmite transfrontalier ținând cont de principiul liberei circulații a datelor în statele membre ale Spațiului Economic European și cele care asigură un nivel adecvat de protecție a datelor cu caracter personal, cum ar fi Canada, Elveția, Regatul Unit, etc. Lista celor din urmă se aprobă de CNPDCP și poate fi accesată la acest [link](#).

Transmiterea transfrontalieră a datelor este necesară atunci când, spre exemplu, o companie din Moldova împuternicește o companie, cu sediul peste hotare, pentru stocarea datelor cu caracter personal colectate în Republica Moldova.

Interviu

cu Elena Chiriac

Elena Chiriac și-a început cariera în domeniu IT, însă, pe parcurs, s-a reprofilat, deschizându-și propria afacere.

Astăzi este proprietara și directoarea **Special Baby** – o afacere din Moldova fondată în 2017, specializată în producerea articolelor din textile pentru bebeluși, cu o cifră de afaceri locală de 3 mln lei și cu export de 500 mii lei anual.

Pandemia COVID-19 a afectat afacerea și a determinat optimizarea costurilor, reducerea numărului de angajați, precum și migrarea vânzărilor în mediul online. Deși încasările au scăzut considerabil, Elena a reușit să motiveze financiar angajații pentru a menține colectivul. Care sunt lecțiile învățate și sursele ei de inspirație, vedeți mai jos.

Cât de mult timp și resurse implică afacerea ta?

În prezent, timpul efectiv dedicat afacerii mele este în medie de 5 ore per zi. Procesele tehnice sunt organizate în așa mod încât fiecare membru al echipei să poată activa independent, iar afacerea să progreseze. Colegii mei sunt resursa cea mai importantă pentru creșterea afacerii mele, or datorită lor suntem vizibili pe piața din Republica Moldova.

Cine sunt modele tale de inspirație?

Omul de afaceri american, **Jeff Bezos**, fondator și CEO al companiei de comerț electronic Amazon. **Michael Rouch**, fondatorul Asian Classics Input Project (ACIP) – proiect dedicat localizării, catalogării, conservării digitale și distribuirii colecțiilor rare și prețioase de manuscrise tibetane și sanscrite. Și concetățeanul nostru, **Ruslan Cojocaru**, fondatorul și directorul rețelei internaționale de restaurante Tucano Coffee și Oliva în Republica Moldova.

Care este cel mai bun sfat de business pe care l-ai primit?

Unul dintre sfaturile de business de care mă ghidez îi aparține antreprenorului britanic Richard Branson, fondator al brandului Virgin în 1970 „Nu te teme de schimbări, dar fii pregătit de ele”. Nimic nu durează la nesfârșit. Un antreprenor trebuie să fie apt să se adapteze la noi situații, determinate de diferite circumstanțe și oportunități.

Care este cartea ta preferată în domeniul business-ului?

Inteligența emoțională în Leadership de Daniel Goleman. În paginile cărții se regăsesc experiențele multor lideri cu o inteligență emoțională deosebită. Un gând important desprins din carte ar fi că acțiunile liderilor și stările lor de spirit au un impact covârșitor asupra celor pe care îi îndrumă, iar eu încerc zi de zi să inspir să stimulez entuziasmul echipei mele.

Dacă ai putea face totul din nou, ce ai face diferit?

Nu aș schimba ceva. În cazul meu, afacerea a fost construită cu pași înceți, prin multă muncă și dedicație, astfel încât să aibă un fundament puternic.

Resursă utilă

BizRadar

BizRadar este o aplicație a comunității de afaceri din Moldova, prin intermediul căreia, antreprenorii pot fi la curent cu cele mai importante noutăți privind cadrul de reglementare în domeniul economic;

pot participa la sondaje despre provocările cu care se confruntă; pot veni cu propuneri de depășire a acestor probleme, care vor ajunge imediat în vizorul Guvernului; pot da apreciere interacțiunii business-ului cu instituțiile statului; pot, fără a-și dezvălui identitatea, să raporteze abuzurile din partea instituțiilor statului. Aplicația BizRadar poate fi descărcată de pe Google Play și Apple Store și este accesibilă tuturor companiilor din Republica Moldova și celor de peste hotarele țării.

Pentru a susține întreprinderile din Moldova, BERD implementează mai multe instrumente, inclusiv co-finanțarea proiectelor de consultanță pentru companiile locale, precum și activități de instruire și networking. Informații despre Programul Consultanță pentru Micul Business (ASB) al BERD și activități de suport ale întreprinderilor în Republica Moldova puteți afla urmărind pagina de Facebook <https://www.facebook.com/ebd.asb.moldova/>. Acestea sunt susținute de către UE, Suedia, CEI (Inițiativa Central Europeană).

Acest buletin informativ a fost pregătit cu asistența BERD. Autorul acestei publicații este B.A.A. Gladei și Partenerii. Conținutul are doar scop informativ general și nu reflectă punctele de vedere ale BERD. Buletinul informativ nu substituie o consultație juridică, iar autorul nu-și asumă răspunderea pentru deciziile și acțiunile întreprinse în baza informațiilor conținute în acesta.

Pagina web ghidulafacerii.ebrd.md a fost dezvoltată de către BERD în colaborare cu Fondul pentru Bună Guvernare al Guvernului Regatului Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord.

Această platformă online conține ghiduri cuprinzătoare cu îndrumări juridice și de afaceri, structurate pentru asigurarea rezilienței IMM-urilor. Creată cu suportul echipei locale a grupului Consultanță pentru Micul Business (ASB) și a partenerilor locali, precum Consiliul Economic pe lângă Prim-ministrul Republicii Moldova, ODA (succesorul ODIMM), Inspectoratul de Stat al Muncii, Ministerul Justiției, pagina web reprezintă o resursă informațională unică pentru dezvoltarea și readaptarea afacerilor din Moldova. Aceasta a fost adaptată și ajustată realităților moldovenești cu ajutorul echipelor B.A.A. Gladei și Partenerii și BDC Creative.

Pentru mai multă informație despre pagina web sau detalii în legătură cu prezentul newsletter, vă rugăm să ne contactați la LTTBusinessGuide@ebd.com.

Pentru mai multe informații actualizate despre IMM-urile din Republica Moldova, vă rugăm să vizitați: <https://ghidulafacerii.ebrd.md/>